

“ΛΕΥΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ,,

ΟΝΕΙΡΑ

Κάτω στὴν ἔρημν ἀμμουδιά, τὸ μοςχοδόλο ἀγέρι,
ἀπὸ ἄλλες χώραις μακρυνές, ποῖός ξέρει ἀπὸ ποιά μέρη,
μὴ θεία, μὴ πρωτάκουστη, μοῦ φέρεϊ μουσική,

σφαλλῶ τὰ μάτια, στὰ χλυκὰ χαδέματα τοῦ μπάτη
καὶ βλέπω, φῶτα μαγικά καὶ μαγεμένα πλάτη
κ' ὅ,τι ἄλλο δὲν ἀπάντεχα, τὸ βλέπω μέσα ἐκεῖ.

Ἀγγέλοι γοργοφτέρωτοι, φιλοῦνται στὸν αἰθέρα,
λαμπροὶ, φωτοπερίχυτοι μέσα στὴ θεία ἡμέρα
κ' ἄνθια τριγύρω τους σκορποῦν, ὠραῖα καὶ ἀστραφτερά

καὶ βλέπω στὰ φιλήματα, στὴν ἁρμονία, στὰ κρίνα,
στὰ φτερουγίσματα, παντοῦ, τὰ ὀνειράτά μου ἐκεῖνα
ποῦ μέσα μου ἐγεννήθηκαν καὶ ζῆσαν μὴ φορά.

(Ἀθήνα)

M. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

Ο ΖΟΛΑ ΠΕΡΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ «Oeuvre».

Ὁ Haydn, εἶναι ἡ ρητορική χάρις, ἐλαφρὰ
τρεμουλιαστὴ μουσικὴ γραίης μάμμης πονδραρισμέ-
νης. Ὁ Mozart, εἶναι τὸ πρόδρομον πνεῦμα, ὁ
πρῶτος ὅστις ἐχάραξε διὰ τὴν ὀρχήστραν πορείαν
ὠρισμένην. Καὶ ζοῦν πρὸ πάντων ἕως τῶρα οἱ
δύο οὔτοι, διότι ἐξ αὐτῶν ἐγεννήθη ὁ Beethoven
.... Ἀ! ὁ Beethoven, ἡ ἰσχύς, ἡ δύναμις εἰς τὴν
γαλήνην θλίψιν, ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος πρὸ τοῦ
τάφου τῶν Μεδίκων! Μέγας φιλόσοφος, ζυμωτὴς
τοῦ μυελοῦ, διότι πάντες οἱ μεγάλοι τῆς σή-
μερον, ἐκ τῆς μετὰ χοροῦ συμφωνίας ἐξεκίνησαν!

Ὁ Weber, διαβάζει διὰ ρομαντικοῦ τοπίου,
σύρων τὰ νεκρικά του ἄσματα, ἐν μέσῳ ἰτεῶν
κλαίουσων καὶ δρυῶν μὲ σπασμένους κλάδους....

Ὁ Schubert τὸν ἀκολουθεῖ ὑπὸ τὴν ὥχραν
σελήνην, κατὰ μῆκος τῶν ἀργυρῶν λιμνῶν... Καὶ
ἰδοῦ, ὁ πλήρης ἐξόχων χρυσιμάτων Rossini, ὁ
πόσον εὐθυμὸς, ὁ τοσοῦτον φυσικὸς, μὴ φροντί-
ζων διὰ τὴν ἔκφρασιν, περιφρονῶν τὰς κρίσεις
τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν εἶναι ὁ εὐνοού-
μενός μου, ἅ! ὅχι, βεβαίως! καὶ ὅμως τοσοῦ-
τον ἄξιος θαυμασμοῦ, ὡς ἐκ τοῦ πλήθους τῶν
καινοτυπιῶν του, τῶν μεγάλων ἀποτελεσμάτων
τὰ ὅποια ἐπιτυγχάνει ἐκ τῆς συσσωρεύσεως τῶν
ἤχων καὶ τῆς ὑψηλῆς ἐπαναλήψεως τοῦ αὐτοῦ
θέματος... Οἱ τρεῖς οὔτοι ἔδρασαν ὅπως κατὰ

λήξωσιν εἰς τὸν κατεργάρον Meyerbeer, ὅστις
ἐπωφελήθη ἀπὸ ὅλα, εἰσάγων μετὰ τὸν Weber
τὴν συμφωνίαν εἰς τὸ μελοδράμα, δίδων δραμα-
τικὴν ἔκφρασιν εἰς τὸ ἀμελές τοῦ Rossini ὕψος!
Ὡ! θαυμάσιοι ἤχοι, ἡ φεουδαλικὴ πομπή, ὁ
στρατιωτικὸς μυστικισμὸς, ἡ φρικίασις τῶν φαν-
ταστικῶν μύθων, κραυγὴ πάθους διασχίζουσα τὴν
ἱστορίαν! Καὶ πόσα εὔρε! τὴν εἰδικότητα τῶν
ὀργάνων, τὰ δραματικά μετ' ἀπαγγελίας ἄσματα
συνθευόμενα ὑπὸ τῆς ὀρχήστρας, τὴν τυπικὴν
φράσιν ἐπὶ τῆς ὁποίας ὅλον τὸ ἔργον εἶναι οἰ-
κοδομημένον. Ἐνας ἄνθρωπος πολὺ ἀπλοῦς.

Ὁ Berlioz ἀνέμειξε καὶ τὴν φιλολογίαν εἰς
τὰ ἔργα του. Εἶναι ὁ διὰ τῆς μουσικῆς ζωγρα-
φίας τὸν Σαίξπηρον, τὸν Βιργίλιον, τὸν Γκαίτε.
Ἄλλ' ὁποῖος ζωγράφος! ὁ Delacroix τῆς μου-
σικῆς, ἐκεῖνος, ὅστις ἔκαμε νὰ λάμπουν οἱ ἤχοι
εἰς ἀπαστραπτούσας ἀντιθέσεις τῶν χρωμάτων.
Καὶ μὲ ὅλα αὐτὰ, ρομαντικότης εἰς τὸ κρανίον.
ἀνεξίτηρσεκαίαν, ἥτις τὸν παραφέρει, ἐκστάσεις ὑπερ-
άνω τοῦ ζηνίθ. Κακὸς κατασκευαστὴς μελοδρα-
μάτων, θαυμάσιος ἰδῶ κ' ἐκεῖ, ἀπαιτῶν κάποτε
πολλὰ ἀπὸ τὴν ὀρχήστραν, τὴν ὁποίαν τυραννεῖ,
σπρωγνὼν εἰς τὸ ἐπακρον τὴν προσωπικότητα
τῶν ὀργάνων, ἕκαστον τῶν ὁποίων εἶναι δι' αὐτὸν
προσωπικότης. Ἀ! ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶπε διὰ τὰ
κλαρινέτα: «Τὰ κλαρινέτα εἶναι αἱ ἀγαπώμεναι
γυναῖκες!» Ἀ! τοῦτο πάντοτε μὲ ἔκαμε νὰ αἰ-
στανθῶ φρικίαν, διατρέχουσαν τὸ δέρμα μου...

Και ὁ Chopin ὁ τόσο νεωτεριστὴς ἐν τῷ βυρρωνισμῷ του, ὁ ἐκ τῆς ἀσθενείας τῶν νεύρων ἀφραπσθεὶς ποιητὴς! Καὶ ὁ Mendelssohn ὁ ἀνεπίληπτος οὗτος γλύπτης, ὁ Σαϊκσπῆρος μὲ ὑποδηματάκια χοροῦ, τοῦ ὁποῖου τὰ χωρὶς λόγια τραγουδάκια εἶναι κοσμήματα διὰ τὰς κυρίες!

Ἄ! ὁ Schumann ἡ ἀπελπισία, ἡ ἀπόλαυσις τῆς ἀπελπισίας! Ναί, τὸ τέλος ὅλων, τὸ τελευταῖον ἄσμα μελαγχολικῆς καθαρότητος, πλανώμενον ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ κόσμου! ὦ! ὁ Wagner, ἡ θεότης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνσαρκούνται αἰῶνες μουσικῆς! Τὸ ἔργον του εἶναι ἡ ἀπέραντος κιθωτός, ὅλαι αἱ τέχναι εἰς μίαν. ὦ! πῶς τὰ ζωντανεῖται τὰ πρῶτα πού παρουσιάζει! Τέλος ἡ ζωῶσα ὀρχήστρα, ξεχωριστὴ τῆς ζωῆς τοῦ δράματος. Ὅποια θυσία, παντὸς τετριμμένου, τῶν νεκρῶν τύπων! καὶ τί ἐπαναστατικὸν πτερύγισμα διὰ τὸ ἄπειρον! Τὸ ἐναρκτήριον τοῦ Tannhauser εἶναι τὸ ὑπέρτατον ἀλληλουῖα τοῦ νέου αἰῶνος. Κατ' ἀρχάς, τὸ ἄσμα τῶν προσκυνητῶν, τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, ἡσυχον, βαθύ, μετὰ παλμῶν βραδείων ἀκολούθως αἱ φωναὶ τῶν σειρήνων, αἵτινες ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ ἀποπνίγουσιν, αἱ ἡδυπάθειαι τῆς Ἀφροδίτης, πλήρεις ἡδονῶν ἐκνευρίζουσιν, ἀποναρκούσης χαυνώσεως, αἵτινες καθίστανται ὁλονέν ὑψηλότερι, ἀγέρωχοι, ἄτακτοι· καὶ αἰφνης τὸ θρησκευτικὸν θέμα, τὸ ὁποῖον βαθμηδὸν ἐπανερχεται ὡς φυσικὴ τῆς ψυχῆς ἐπάνοδος πρὸς τὸν Θεόν, τὸ ὁποῖον ὑπερτερεῖ ὅλων τῶν ἄλλων ἁσμάτων καὶ τὰ μεταβάλλει εἰς ὑπερτάτην οὐρανίαν ἁρμονίαν, ἵνα τὰ φέρῃ ἐπὶ τῶν πτερύγων θριαμβευτικοῦ ὕμνου!

Ἰωάννης Μουρελός.

ΦΘΟΝΟΣ

Μὲ ὑπεδέχθη μὲ χαρὰν ἀληθινήν. Ἦρε γλυκὺ χαμόγελο στὰ μαραμμένα χεῖλη της καὶ ἤρχισε νὰ μοῦ λέγῃ μὲ διάχυσιν, ὅσα τῆς συνέβησαν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ χωρισμοῦ μου.

— Ἀχ! θεῖέ μου, ὁ Γεωργάκης μου εἶναι καλός, μ' ἀγαπᾷ, μὲ λατρεῖ, αἱ ἐργασίαι περναῖν ὅλο στο καλὸ, τὰ παιδάκια μου—θὰ ἰδῇτε καὶ εἶνε περιττὸ νὰ σᾶς τὸ λέγω—εἶνε παχουλὰ καὶ ροδοκόκκινα. Γερά παιδιὰ· τὰ ἀνατρέφω χωρὶς πολλὰ ροῦχα καὶ τ' ἀφίνω στὸ ὑπαιθρον νὰ τὰ δέρνη ὁ ἀέρας καὶ νὰ τὰ καίῃ ὁ ἥλιος.

Ὅλα αὐτὰ, μοῦ ἐφάνησαν, ὅτι δὲν προδίδουν οὔτε σκιὰν δυστυχίας καὶ ὅμως... καὶ ὅμως τὰ χεῖλη ποῦ μοῦ ἐμετροῦσαν τὰ στοιχεῖα τῆς εὐτυχίας, ἦσαν μαραμμένα καὶ τὰ στήθη τὰ διέσχισε βαθὺς στεναγμός, ὅταν μοῦ τὰ εἶπε ὅλα καὶ δὲν εἶχε πλέον τίποτε νὰ μοῦ εἴπῃ. Τί ἀρὰ γέ εἶχε νὰ προσθέσῃ; ποῖο ἦτο τὸ σύννεφο ποῦ διέχυνε τόσην σκιάν, εἰς ὅλην

αὐτὴν τὴν φωτεινὴν εἰκόνα τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ζωῆς;

Ἐνῷ ἐσυλλογιζόμην αὐτὰ, ὡς συγγενῆς καὶ ὡς ψυχολόγος, μία ιδέα μοῦ ἐγεννήθη, ὅταν εἶδα τὸν σύζυγον τῆς ἀνεψιάς μου, ἀκμαῖον καὶ ὥραιον, νὰ ἔρχεται κρατῶν εἰς τὴν ἀγκάλην του, τὸ μικρὸ ἀγγελουδί του.

— Ναί, αὐτὸ θὰ εἶνε ἡ Σοφία τὸν ζηλεύει. Μὰ ἀφοῦ τὴν ἀγαπᾷ... μὰ ὁ ζηλιάρης δὲν συλλογίζεται, δὲν βλέπει, μόνον ἓνα πρᾶγμα ζεύρει... ζηλεύει.

Μὲ αὐτὴν τὴν ιδέαν, ἐνόμισα ὅτι ἔλυσα τὸ ζήτημα, καὶ ἀπεφάσισα κατόπιν ὡς ἱατρός, νὰ θεραπεύσω τὸ δυστυχισμένον κορμὶ της, τὸ ὁποῖον ἔγερνε χαμηλὰ σὰν κυπαρίσσι, ποῦ ὁ ἄνεμος ἐσάλευε τὴν ῥίζα του.

* *

Τὴν νύκτα ἄκουα πικροὺς στεναγμούς καὶ τὸ πρῶι τὴν ἐβλεπα μὲ μάτι κακόκκινα, ποῦ ἐφανερώσαν, ὅτι πέρασε ἀκόμα μιὰ νύκτα ἄϋπνη.

Ἐνα πρῶι, τὴν ἐπλησίασα. Δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἐρωτοῦν, διότι ἀπέφυγε ὅτο μπορούσε τὴν κατὰ μόνας συνδιάλεξιν.

— Σοφία μου, κάμνουμε ἓνα ταξιδάκι. Θὰ χαρῇ ἡ θεὰ σου ἂν σέ εἶδῃ καὶ τὸ βουδὸ σπῇ τί μας, θὰ ζωντανέψῃ ἀπὸ τὰ γέλοια τῶν ἀγγελουδιῶν σου.

Ἢ ματιὰ της φωτίσθηκε ἀπὸ φλόγα παράξενη καὶ χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ, ἄρχισε νὰ βηματίζῃ γρήγορα γρήγορα καὶ ἔπειτα στάθηκε ἀντίκρου μου καὶ μὲ ματιὰ σβυσμένη καὶ θολή, μὲ σταυρωμένα χεῖρα, εἶπε.

— Ὁχι, θεῖέ μου.

— Μὰ γιατί; Ὁ Γεωργάκης δέχεται.

— Ἀ, τοῦ τὸ εἶπατε;

— Βέβαια καὶ μάλιστα μοῦ εἶπε ὅτι θὰ κάμῃ ὅ,τι ἀποφασίσῃς σύ. Ἄκουσέ με, πρέπει νὰ δεχθῇς· ἐδῶ βλέπω, πῶς ὑποφέρεις. Δὲν συλλογίζεσαι τὸν ἀνδρα σου, τὰ παιδιὰ σου... Γιατί νὰ τοὺς πικραίνῃς ἄδικα. Ἐστὶ ἄρρωστη δὲν εἶσαι· ἓνα ταξιδάκι, θὰ σέ ζωντανέψῃ. Ἴσως ἡ μονοτονία ποῦ ζῇτε...

Ἢ Σοφία ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Ὅταν μιὰ γυναικα κλαίῃ, θὰ πῇ, πῶς εἶνε ἑτοιμη νὰ ἐξομολογηθῇ.

Πῆρα τὸ ὑγρὸ καὶ παγωμένον χεῖρ της μέσα στὰ δικὰ μου καὶ περίμενα ν' ἀκούσω καμμιὰ συζυγικὴ ἀπιστία, ἀπὸ κείναις, ποῦ μὲ τόσην ἐλαφρότητα τις ἐβαπτίσαμεν ἐλαφρότερες καὶ αἱ ὁποῖαι ὅμως βαρύνουν εἰς τὸν οἰκογενειακὸν βίον, σὰν μολύβι.

— Ἀχ, θεῖέ μου.

— Λέγε, κόρη μου, ἀνοίξε τὴν καρδιά σου σέ μένα. Ὅλα γιὰ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους εἶνε· καὶ ὁ φρόνιμος ἀνθρώπος, δὲν κυριεύεται ποτὲ ἀπὸ τὴν πίκρα.